

KOKEMÄENJOEN YLÄOSAN KALATALOUSALUE

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2027

Vuoden 2027 toiminnan painopisteitä ovat vaelluskalojen ja virtavesien tilan edistäminen, käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpano, kalakantojen seuranta sekä kalatalousalueen vakiintuneen nuoriso-, valvonta- ja viestintätoiminnan jatkaminen.

1. Kalatalousalueen tehtävä ja toimintaympäristö

Kokemäenjoen yläosan kalatalousalue toimii oman alueensa kalatalouden yhteistyöelimenä ja asiantuntijana. Toiminnassa yhdistyvät vesialueiden omistajien, kalastajien, viranomaisten, kuntien, yhdistysten ja muiden sidosryhmien näkökulmat. Tavoitteena on järjestää kalavarojen kestävä käyttö ja hoito, kehittää alueen kalataloutta sekä edistää jäsenten yhteistoimintaa.

Kalatalousalueen pinta-ala on 2 233,23 km² ja vesipinta-ala 15 849,25 hehtaaria. Keskeisen reittivesialueen muodostaa Melo–Kulovesi–Rautavesi–Liekovesi aina Äetsään saakka. Muita merkittäviä kokonaisuuksia ovat Mahnalanselän–Kirkkojärven alue ja Siuronkoski, Saikkalanjoki, Sammaljoki–Sammunjoki sekä Kauvatsanjoen reitti. Alueella on 273 vesialueen osakaskuntaa, joiden hallinnassa on noin 94 prosenttia vesipinta-alasta.

2. Hallinto ja perustehtävät

Hallitus huolehtii kalatalousalueen lakisääteisten tehtävien hoitamisesta apunaan toiminnanjohtaja, puheenjohtaja, johtoryhmä ja nimetyt vastuuhenkilöt. Vuonna 2027:

- hyödynnetään KALPA-järjestelmää tehokkaasti ja varmistetaan tietojen ajantasaisuus ja oikeellisuus
- määritellään omistajakorvausten jakoperusteet ja tuloutetaan varat vesialueiden omistajille
- huolehditaan talouden seurannasta, raportoinnista ja rahoituksen järjestämisestä eri rahoituskanavia hyödyntäen
- toimeenpannaan ja seurataan käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä
- kehitetään hallituksen työskentelyä sekä yhteistyötä alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

3. Kalavesien käytön ja hoidon suunnittelu

Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpanoa jatketaan suunnitelmallisesti. Kalastusrajoitusten ja alueellisten määräysten toimeenpanosta, tiedottamisesta ja valvonnasta huolehditaan yhtenä kokonaisuutena.

Vaelluskalat ja virtavedet

- Edistetään vaelluskalojen kulkumahdollisuuksia Kokemäenjoen vesistössä ja seurataan Putajan- ja Jaaranpatojen kalatieselvitysten etenemistä.
- Viedään eteenpäin taimenen ja jokihelmisimpukan eli raakun elinympäristöjen turvaamiseen liittyviä toimia sekä valmistellaan tarvittavia kalastusrajoituksia yhteistyössä viranomaisten ja paikallisten toimijoiden kanssa.

- Toteutetaan virtavesien käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisia, nopeasti käynnistettävissä olevia toimenpiteitä. Tavoitteina ovat muun muassa Lanajoen Tarkkapadon purkamisen ja koskialueen kunnostuksen edistäminen sekä Ekojoen mädinhaudontakokeen ja sähkökalastusseurannan käynnistäminen tai jatkaminen.
- Osallistutaan jokihelmisimpukan elinolosuhteita parantaviin hankkeisiin ja yhteistyöhön.

Kalastusmahdollisuudet ja palvelut

Jatketaan yhteistyötä Sastamalan ja Nokian kaupunkien, Hämeenkyrön kunnan, maanomistajien sekä alueen muiden toimijoiden kanssa alueen palvelujen kehittämiseksi. Kehittämisessä huomioidaan vapaa-ajankalastajien, kalastusoppaiden, kaupallisten kalastajien ja muiden vesien käyttäjien tarpeet.

4. Kalastusrajoitukset, alamitat ja tiedottaminen

Vuonna 2027 tiedotetaan käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisista kalastusrajoituksista ja varmistetaan niiden tunnettuus. Keskeisiä alueellisia määräyksiä ja tiedotettavia asioita ovat:

- verkon solmuväli vähintään 50 mm Kulovedellä, Rautavedellä ja Mahnalanselällä
- vapaa-ajankalastuksessa enintään kaksi verkkoa kalastajaa kohti
- hauen ja toutaimen 50 cm:n alamitta koko kalatalousalueella
- suositus kuhan istutustauosta ja siihen liittyvä seuranta
- ankeriaan pyyntiä koskeva Itä-Suomen elinvoimakeskuksen 9.4.2026 tekemä kalastuslain 47 §:n mukainen päätös, jolla pyynti on sallittu 1.5.–30.9. koko kalatalousalueella vuosina 2026–2028.

Lisäksi seurataan kalastuslainsäädännön muutoksia ja tiedotetaan niiden vaikutuksista kalastajille, vesialueiden omistajille ja valvojille.

5. Kalakantojen seuranta ja hoidon tuloksellisuus

Kalakantojen hoidon päätöksenteon perustaksi vahvistetaan seurantatiedon keruuta ja hyödyntämistä.

- Jatketaan hanketta 'Kuhakannan luontaisen lisääntymisen selvittäminen istutustauon aikana – jatkotutkimus, vaihe 1' Kulovedellä, Rautavedellä ja Mahnalanselällä. Vuonna 2027 hankitaan alueellisesti kattava näyteaineisto kokeneilta, vesistötuntevilta kalastajilta sekä teetetään iän- ja takautuvan kasvun määritykset. Näytteet pyritään hajauttamaan kunkin järvioltaan eri syvännealueille.
- Seurataan siikakantojen tilaa ja arvioidaan tehtyjen siikaistutusten tuloksellisuutta. Valmistellaan seurantatapa, jolla istutusten vaikutuksista saadaan nykyistä käyttökelpoisempaa tietoa.
- Seurataan alueella tehtyjen muiden istutusten, kunnostusten ja kalastuksensääteilytoimien vaikutuksia sekä hyödynnetään tuloksia tulevien hoitotoimien suunnittelussa.
- Hauen alamittasäännön vaikuttavuutta ja haukikantojen tilaa seurataan kalatalousalueen hallituksessa. koostetaan takautuvasti tilasto kilpailusaaliiksi saaduista hauista. kalastuskyselyiden yhteenveto ja saalistilastointi.

6. Kalastuksenvallonta

Kalastuksenvallontaa jatketaan ja kehitetään hyväksi havaituilla toimintamalleilla. Keväällä järjestetään valvojatapaaminen, jossa yhtenäistetään valvonnan painotuksia ja käytäntöjä. Toiminnanjohtaja pitää valvojat ajan tasalla lainsäädännön muutoksista, uusista määräyksistä ja hallituksen ohjeista.

Valvonta-aluekartta viimeistellään ja saatetaan valvojien käyttöön. Yhteisvalvontoja järjestetään eri puolilla kalatalousaluetta ja yhteistyötä osakaskuntien, viranomaisten ja naapurialueiden kanssa vahvistetaan. Valvonnan yhteydessä painotetaan myös neuvontaa ja ennakoivaa tiedottamista.

7. Osakaskunnat ja yhtenäislupa-alueet

Kalatalousalue hoitaa sopimusten perusteella sille siirrettyjä vesialueiden omistajien tehtäviä ja päivittää sopimukset niiden uusimisen tullessa ajankohtaiseksi. Toimimattomien tai hajanaisten osakaskuntien yhteistyötä edistetään neuvotteluilla. Tavoitteena ovat nykyistä laajemmat, yhtenäiset ja toimivat lupa-alueet sekä kalastuslupien hyvä saatavuus eri kalastusmuodoille.

Yhtenäislupien hinnoista ja kalastusmääräyksistä päättää hallitus. Verkkoluvanmyynti järjestetään Kalapassi-palvelussa ja käteismyyntipisteet vahvistetaan vuosittain.

8. Nuorisotoiminta

Nuorisotoimintaa jatketaan vakiintuneilla ja toimiviksi osoittautuneilla toimintamalleilla. Järjestetään koululaisille ja nuorille käytännönläheisiä kalastuspäiviä, lajitunnistusta, kalankäsittelyä ja vastuullisen kalastuksen neuvontaa. Yhteistyötä koulujen, kuntien, yhdistysten, osakaskuntien ja vapaaehtoisten kanssa vahvistetaan. Toimintaa laajennetaan käytettävissä olevan hankerahoituksen ja yhteistyöresurssien puitteissa.

9. Viestintä, yhteistyö ja tapahtumat

Viestintää jatketaan kalatalousalueen verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa, tiedotteilla ja tapahtumissa. Sisällöissä painotetaan ajankohtaisia kalastusmääräyksiä, rauhoitusaikoja, lupa-alueita, hankkeiden tuloksia, kalakantojen kestäväää käyttöä sekä osakaskuntien ja muiden toimijoiden yhteistyömahdollisuuksia.

- osallistutaan Pirkanmaan Erämessuille keväällä 2027 ja valmistellaan messuosallistuminen yhteistyössä sovittavien kumppaneiden kanssa
- jatketaan viestintäryhmän suunnitelmallista työskentelyä ja laaditaan vuosikello keskeisistä viestintäaiheista
- kehitetään verkkosivujen ajantasaisuutta ja hyödynnetään sosiaalista mediaa erityisesti määräyksistä, tapahtumista ja hanketuloksista tiedottamiseen
- tehdään yhteistyötä naapurikalatalousalueiden, Pirkanmaan Kalatalouskeskuksen, kuntien, osakaskuntien, yhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa.

10. Edunvalvonta ja lausunnot

Kalatalousalue seuraa aktiivisesti toimialueellaan vireillä olevia vesistörakentamis-, kunnostus-, ympäristölupa- ja maankäyttöhankkeita sekä antaa tarvittaessa lausuntoja, muistutuksia ja kannanottoja. Vaikutuksia arvioidaan koko vesistö- ja vaikutusketjun näkökulmasta.

Erityistä huomiota kiinnitetään pitkäaikaisiin vesistövaikutuksiin, tarkkailuvelvoitteiden riittävyyteen ja biologisen sekä kalataloudellisen seurannan jatkuvuuteen. Vammalan rikastamon sulkemiseen liittyvässä seurannassa korostetaan puhtaiden ja kuormittuneiden vesien erottamista, vesien käsittelytarpeen ratkaisemista ennen lopullista sulkemista sekä vaikutusketjun Kovero-oja/Korvalamminoja-Ekojoki-Evonlahti-Rautavesi kattavaa tarkastelua.

Kalatalousalue osallistuu Kokemäenjoen kalatalousmaksuvarojen käyttöä käsittelevän työryhmän, kalatalouden ohjausryhmän ja Ikaalisten reitin neuvottelukunnan toimintaan sekä seuraa Kauvatsan reitin hankkeita ja Kokemäenjoen reitin kunnostusyhdistyksen toimintaa. Mouhijärven vedenpinnan korkeuden nostamista pyritään edistämään.

11. Hankkeet ja rahoitus

Vuonna 2027 keskitytään käynnissä olevien hankkeiden suunnitelmalliseen toteuttamiseen ja riittävään resursointiin. Uusia hankkeita haetaan harkiten käyttö- ja hoitosuunnitelman sekä toiminnan painopisteiden

mukaisesti. Pysyväisluonteisten toimintojen – nuorisotyön, kalastuksenvalvonnan sekä tiedotuksen ja viestinnän – rahoituspohjaa pyritään vahvistamaan.

Hanketaulukossa esitetyt toteutusajat ovat hankkeiden rahoituspäätösten mukaisia sallittuja toteutusaikoja. Kalatalousalueen tavoitteena on kuitenkin toteuttaa vuosittain haettavat nuoriso-, valvonta- sekä tiedotus- ja viestintähankkeet myönnettyä toteutusaikaa nopeammassa vuosirytmissä. Tavoitteena on, että hanke haetaan, toteutetaan, raportoidaan ja haetaan maksuun saman toimintavuoden aikana. Tämän vuoksi vuoden 2026 vuosittaihankkeille ei ole lähtökohtaisesti varattu tuloja tai menoja vuoden 2027 talousarvioon, vaikka niiden tukipäätösten mukainen toteutusaika jatkuu myöhemmäksi.

Hanke	Vuoden 2027 päätoimet	Toteutusaika
Nuorisotoiminta 2026	Tavoitteena hankkeen valmistuminen, raportointi ja maksatukseen hakeminen vuoden 2026 aikana. Vuonna 2027 jatketaan nuorisotoimintaa uuden vuosihankkeen perusteella.	30.11.2028
Tiedotus, viestintä ja messut 2026	Viestintä, verkkosisällöt ja Erämessut 2027	30.11.2028
Valvonta 2026	Tavoitteena hankkeen valmistuminen, raportointi ja maksatukseen hakeminen vuoden 2026 aikana. Vuoden 2027 valvonta toteutetaan uuden vuosihankkeen perusteella.	30.11.2028
Kuhatutkimuksen jatkohanke	Näytteiden hankinta ja iän/kasvun määritykset	30.11.2028
Voimalaitosmerkinnät 2025	Verkkosisällöt, opastaulut ja kulkureittien tarkastelu	30.9.2027
Virtavesien kunnostuksen käynnistäminen	Sisältö- ja jatkoaikapäätöksen mukaiset käytännön toimet	päätöksen mukaan

Rahoitusta haetaan ensisijaisesti kalatalouden edistämismäärärahoista ja kalatalousmaksuvaroista. Lisäksi käytetään kalatalousalueen omaa rahoitusta, osakaskuntien osallistumista ja vastikkeetonta työtä. Muita rahoituskanavia kartoitetaan tarpeen mukaan.

12. Vuoden 2027 seuranta

Hallitus seuraa toimintasuunnitelman toteutumista hankekatsausten, talousraportoinnin ja toiminnanjohtajan ajankohtaiskatsausten yhteydessä. Toimenpiteitä ja aikatauluja tarkennetaan tarvittaessa.